

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут філології
Кафедра китайської, корейської та японської філології

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ІСПИТІВ
ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»; ОКР «МАГІСТР»
(китайська мова та література)

Укладач:
О.П. Козоріз

Київ – 2013

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступники до магістратури повинні мати рівень мовної та лінгвістичної компетенції в межах повного курсу навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, орієнтуватися в питаннях загального мовознавства та літературознавства, теорії фахових мов та літератур. З метою контролю рівня сформованості лінгвістичної та мовної компетенції проводиться іспит.

Форма іспиту – письмова. Екзаменаційний білет включає такі різновиди завдань:

1. Теоретичне питання з мовознавчої тематики.
2. Теоретичне питання з літературознавчої тематики.
3. Робота з текстовим матеріалом.

Загальна характеристика китайської мови

Місце китайської мови в генеалогічній та типологічній класифікаціях мов світу.

Фонетика і фонологія

1. Структура складу в китайській мові:
А) ініціалі. Класифікація ініціалів китайської мови за активним мовним органом (губні, зубні, задньоязикові, альвеолярні, ретрофлексивні) і за способом творення шуму (не аспірати, аспірати, носові, щілинні, сонорні).
Б) фіналі. Високі, середні, низькі фіналі. Дифтонги і трифтонги. Носові фіналі.
2. Фонетичні опозиції в китайській мові.
3. Особливості сполучуваності ініціалів та фіналів. Фонетична таблиця китайської мови.
4. Тона. Правила зміни тонів.
5. Ерізація китайського складу.

Історія мови та ієрогліфіка

1. Походження і розвиток китайських ієрогліфів.
2. Структура сучасного китайського ієрогліфа.
3. Проблема періодизації китайської мови.
4. Рух «4 травня» і мовні реформи початку ХХ ст.
5. Реформа ієрогліфів у 50-х рр. ХХ ст.

Лексикологія

1. Типи словотвору в китайській мові: словоскладення, напівфіксація і афіксація, редуплікація, контракція, транспозиція.
2. Фразеологія китайської мови: способи класифікації фразеологізмів, проблеми відтворення української мови.
3. Способи класифікації словникового складу китайської мови.
4. Лексикографія китайської мови: давні та сучасні словники китайської мови, типи словників.

Теоретична граматики

1. Особливості граматичної будови китайської мови. Примат синтаксису над морфологією.
2. Основні проблеми теоретичної граматики китайської мови: проблема виділення слова і проблема виділення частин мови.
3. Типи присудка і типи підмета в китайській мові.
4. Другорядні члени речення в китайському реченні.
5. Самостійні і службові частини мови.
6. Особливості використання граматичних категорій у китайській морфології:
А) час, вид і стан дієслова;
Б) число іменника.

Китайська література

1. Найдавніші легенди й міфи. Міфологічні сюжети в літературних творах.
2. “Книга пісень” – перша літературна пам’ятка китайської літератури.
3. “Судження та бесіди” Конфуція.
4. “Книга про *дао* і *де*”.
5. Чуські строфи, Цюй Юань та інші їх представники.
6. Ханьська ода та її яскравий представник Сима Сянжу.
7. “Історичні записки” Сима Цяня.
8. Цзяньаньська література та творчість Тао Юань-міна.
9. Проблема періодизації китайської літератури та визначення часових меж періоду середньовіччя.
10. Основний принцип періодизації історії літератури в роботах китайських вчених (Го Можо, Лу Каньфу, Се Улян).
11. Періодизація історії китайської літератури М.Конрада та його теорії Східного Відродження.
12. Періодизація історії китайської літератури М.Федоренка.
13. Вплив буддизму та даосизму на формування літератури раннього середньовіччя (Період «Лючао»).
14. «Цзяньаньська поезія» та поетичний доробок трьох Цао.
15. Традиції та новаторство поезії Цао Чжи.
16. Поняття «фенлю» (вітер і потік) як основи життя й моделі художнього мислення поетів раннього середньовіччя.
17. Ідеал відлюдництва та естетика почуття («іти за серцем») в структурі художнього мислення «знаменитостей».
18. Філософські категорії «слово», «сон», «вино» в художній системі поетів раннього середньовіччя.
19. «Поезія в стилі «Тайкан» (II пол. III ст.) – особливості тематики, основні представники.
20. «Містична поезія» (玄诗) – філософська основа, вплив на подальшу поезію.
21. Антологія «Павільйон орхідей» (I пол. IV ст.) і жанри поетичного експромту.
22. Трактат Ван Січжи «Ми в павільйоні орхідей».
23. Тао Юаньмін (365?-427?) і становлення авторської пейзажної лірики.
24. Тема повернення до джерел та пошуку гармонії із собою у циклах Тао Юаньміна «Повертаюся до полів і садів», «Птах, що повертається».
25. Філософська основа та образи поетичного циклу «За вином».
26. Філософський триптих «Тіло, тінь, душа» - категорії «життя», «смерть», «буття» в розумінні Тао Юаньміна.
27. Утопія Тао Юаньміна «Персикове джерело»: жанрові ознаки.
28. Се Лін’юнь (385-433) – засновник пейзажної лірики як самостійного поетичного напрямку в китайській середньовічній поезії.
29. Коло естетичних значень образів природи пейзажної лірики 山水诗 Се Лін’юня.
30. Даоські образи та натурфілософські елементи в пейзажній ліриці Се Лін’юня.
31. Специфіка паралелізму природа-почуття в поезії Се Лін’юня в порівнянні з європейською пейзажною лірикою.
32. Творчість Бао Чжао (405?-466) – продовження традицій «поховальних наспівів» та наслідування народної поезії.
33. «Поезія в стилі Юнмін» (II пол. V ст.).
34. Любовна лірика Шень Юе (441-513), «орнаментальність» поетичного стилю.
35. Ессе Шень Юе «Роздуми історика».
36. «Юефу» Південних і Північних династій (спільне й своєрідне в тематиці та образній системі).

37. Літературні трактати II-VI ст..
38. Жанри витонченої словесності в трактатах Цао Пі «Роздуми про витончену словесність» 论文.
39. Осмислення творчого процесу в трактаті Лу Цзі (261-303) «Ода витонченому слову» 文赋.
40. Подібні моменти осмислення поетичної творчості в трактаті Лу Цзі «Ода витонченому слову» і Горация «Поетичне мистецтво».
41. Значення категорії сінь 心 та фенгу 风骨 в трактаті Лю Се (465?-522) «Різьблений дракон літературної думки» 文心雕龙.
42. Оповідки-сяшо періоду Лючао.
43. Збірка Гань Бао «Записки про пошуки духів»: образна система, жанрова специфіка.
44. Естетика Відродження в мистецтві та культурі доби Тан (618-907).
45. Танська поезія, її хронологічна та жанрова класифікація.
46. Художній образ світу в поезії Мен Хаожаня (689-740).
47. Жанрова специфіка та тематичне розмаїття поезії Мен Хаожаня.
48. Сутність чаньської філософії Танської доби.
49. Художня самоцінність природи в пейзажах Ван Вея (701?-761?). Трактат „Таємниці живопису”.
50. Принцип „природності” 自然 та „невтручання” 无为 в поезії Ван Вея.
51. Тематика поезії Ван Вея.
52. Ідеали Відродження в житті і творчості Лі Бо (701-762).
53. Естетика романтизму в структурі художнього мислення Лі Бо.
54. Поезія „вина” як філософія непересічної особи в творчості Лі Бо.
55. „Трагічна лірика” Ду Фу (712-770).
56. Ознаки реалізму в поезії Ду Фу.
57. Жіноча тема в поезії Ду Фу.
58. Поетичний трактат Си Кунту (837-908) «Категорії поезії» 《诗品》: поет як надлюдина.
59. Продовження реалістичних тенденцій в поезії Бо Цзюй-і.
60. Тематика поезії Бо Цзюй-і.
61. Рух за „древній стиль”: Хань Юя (768-834) та Лю Цзун'юаня (773-819).
62. Притчі Хань Юя («Як тлумачити слова «Впіймати ціліня»», «Життя Мао Іна»).
63. Проза Лю Цзунюаня: «Слово про небо» .
64. Поетичні жанри ци 词 та ши 诗 танської доби: характерні риси.
65. Поети пізньої Тан: Лі Шан'інь (813-858), Вені Тін'юнь (812-866).
66. Танська новела 传奇: тематика, проблематика, образна система.
67. Неоконфуціанство Сунської доби (960-1279): продовження ренесансних тенденцій демократизації мистецтва.
68. Розвиток поетичного жанру ци. Основні риси сунських ци.
69. Тема кохання в поезії (ци) Оуян Сю (1007-1072).
70. Особливості пейзажної лірики Оуян Сю.
71. Погляди Су Ши (Су Дунпо) (1036-1101) на природу мистецтва: естетичний принцип «ідеал вишуканої простоти».
72. Буддійські теми в поезії Су Ши: переосмислення буддійських істин.
73. Проза Су Ши: тематика, образна системи.
74. Міська повість хуабень 话本 доби Сун.

75. Прозопоетична розповідь чжугундяо та південна драма 南戏 XII-XIII ст.
76. Література доби Юань (1271-1368): характеристика провідного жанру цзацзюй 杂居 та нового жанру народного 评话 та авторського роману.
77. Юаньська драма : структура драми цзацзюй, характерні образи.
78. Драма Ван Шифу „Західний флігель”: тематика, засоби зображення персонажів.
79. Найвідоміший драматург жанру цзацзюй Гуань Ханьцін (1200?-1302?). Драма „Образа Доу Е”.
80. Трагедія кохання „Осінь у Ханському палаці” Ма Чжиюаня: новаторство у темі кохання.
81. Теорія драми Лі Юя (1611-1680). Ідеї просвітництва.
82. Історія виникнення і основні формальні особливості роману мінської та цінської доби.
83. Авантюрно-пригодницький роман Ши Найаня (1297-1370), „Річкові заплави”: проблема визначення жанру.
84. Витоки роману Ши Найаня „Річкові заплави”, його тематика та проблематика.
85. Специфіка портретних характеристик героїв роману Ши Найаня.
86. Утопічні мотиви в романі Ши Найаня.
87. Історичний роман-епопея Ло Гуанчжуна (1330?-1400?) „Трицарство”: жанрове визначення 演义.
88. Витоки роману „Трицарство” (народний роман пінхуа, династійні хроніки).
89. Принципи зображення персонажів в романі „Трицарство” (Лю Бей, Чжу Гелян, Гуань Юй – на вибір).
90. Фантастичний (паломницький) роман У Ченьєня (1500?-1582) „Подорож на Захід”: жанрова специфіка.
91. Засоби сатири й гумору в зображенні подій і персонажів у романі „Подорож на Захід”.
92. Образ Сунь Укуна, Сюань Цзана, Чжу Бацзе, Монаха Пісків – на вибір.
93. Сентиментально-побутовий роман Цао Сюєціна (1724-1764) „Сон в червоній вежі”: жанрова характеристика.
94. „Сон в червоній вежі” в оцінці Ван Говєя.
95. Символіка роману „Сон в червоній вежі” (філософсько-метафоричний образ сна).
96. Образи роману „Сон в червоній вежі” (на вибір).
97. Чуаньці XVII ст. та творчість Пу Сунліна (1630-1715)
98. „Дивовижні пригоди з кабінету невдахи” Пу Сунліна: тематика, образна система.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(до блоку з мови)

1. Ван Ляо-и Основы китайской грамматики. – М., 1954.
2. Горелов В.И. Лексикология китайского языка.– М., 1984. – 215с.
3. Горелов В.И. Теоретическая грамматика китайского языка. - М.: Просвещение. – 1989. – 318с.
4. Задоев Т.П. Основы китайского языка. – Москва: Наука, 1993.
5. Иванов В.В. Терминология и заимствования в современном китайском языке. – М., 1973. – 216с.
6. Иванов И.А., Поливанов Е.Д. Грамматика современного китайского языка. – М.: Эдиториал УРСС, 2001.
7. Карапетьянц А.М. О специфике грамматического строя китайского языка // III Конференция по китайскому языкознанию. Сборник тезисов. – М.: Наука, 1986.
8. Кленин И.Д., Щичко В.Ф. Лексикология и фразеология китайского языка. – М., 1978. – 190с.

9. Крюков М.В., Хуан Шу-ин. Древнекитайский язык. – М.: «Наука», 1978.
10. Курдюмов В.А. Курс китайского языка. Теоретическая грамматика. – М.: Цитадель-трейд. – 2005. – 575с.
11. Люй Шу-сян Очерк грамматики китайского языка.– М. Наука, 1961-1965.
12. Мельников Г.П. Принципы и методы системной типологии языков. – М.: Воен. Ин-т, 1990.
13. Новое в зарубежной лингвистике.- М.: Наука, 1989.
14. Пашков Б. Основные этапы в развитии китайского языка. – Владивосток: изд-во Владивостокского ун-та, 1926.
15. Рождественский Ю.В. Понятие формы слова в истории грамматики китайского языка. – М., 1958.
16. Семенас А.Л. Лексика китайского языка. – М., 2000. – 313с.
17. Солнцева Н.В., Солнцев В.М. Теоретическая грамматика современного китайского языка. – М., 1978.
18. Солнцев В.М. Введение в теорию изолирующих языков. – М.: Восточная литература, 1995.
19. Солнцева Н.В. Проблемы типологии изолирующих языков. – М.: Наука, 1985.
20. Тань Аошуан Проблемы скрытой грамматики: синтаксис, семантика и прагматика языка изолирующего строя (на примере китайского языка). – М., 2002.
21. Шутова Е.И. Синтаксис современного китайского языка. – М.: Наука, 1991.
22. Шутова Е.И. Проблема частей речи в китаеведении // Китайское языкознание. Изолирующие языки. XI международная конференция. Материалы. – М., 2002.
23. Яхонтов С.Е. Категория глагола в китайском языке. – Л., 1957.

(до блоку з літератури)

1. Алексеев В.М. Китайская классическая проза. – Минск. – 2002.
2. Алексеев В.М. Китайская литература. Избр. труды. – М., 1978.
3. Бежин Л.Е. Ду Фу. – М., 1978.
4. Голыгина К.И. Теория изящной словесности в Китае XIX – нач. XX вв. – М., 1971.
5. Дагданов Г. Б. Отражение чань-буддизма на творчество танских поэтов. На примере Ван Вэя и Бо Цзюйи. Автореф. Дис... канд. филол. наук. – М., 1980.
6. Дагданов Г.Б. Чань-буддизм в творчестве Ван Вэя. – Новосибирск, 1984.
7. Конрад Н.И. Запад и Восток: Статьи. – М., 1972.
8. Литература Востока в средние века. – М., 1970.
9. Литература Востока в новое время. – М., 1975.
10. Малиновская Т.А. Очерки по истории китайской классической драмы в жанре цзацзюй (XIV-XVII вв.). – Спб., 1996.
11. Рифтин Б.П. От мифа к роману: Эволюция персонажа в китайской литературе. – М., 1979.
12. Семанов В.И. Эволюция китайского романа (конец XVIII-XX вв.).-М., 1970.
13. Сорокин В.Ф. Китайская классическая драма XIII-XIV вв. – М., 1979.
14. Сорокин В.Ф., Эйдлин Л.З. Китайская литература. Краткие очерки. – М., 1962.
15. Федоренко Н.Т. Китайская литература. Очерки по истории китайской литературы. – М., 1956.
16. Фишман О.Л. Китайский сатирический роман (Эпоха Просвещения). – М., 1966.
17. Хрестоматия по литературе Китая/под ред. М.Е.Кравцовой – Спб., 2004.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут філології
Кафедра китайської, корейської та японської філології

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ІСПИТІВ
ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»; ОКР «МАГІСТР»
(корейська мова та література)

Укладач:
А.Г. Рижков

Київ – 2013

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступники до магістратури повинні мати рівень мовної та лінгвістичної компетенції в межах повного курсу навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, орієнтуватися в питаннях загального мовознавства та літературознавства, теорії фахових мов та літератур. З метою контролю рівня сформованості лінгвістичної та мовної компетенції проводиться іспит.

Форма іспиту – письмова. Екзаменаційний білет включає такі різновиди завдань:

4. Теоретичне питання з мовознавчої тематики.
5. Теоретичне питання з літературознавчої тематики.
6. Робота з текстовим матеріалом.

Загальна характеристика корейської мови

Проблема походження корейської мови. Характерні особливості корейської мови.

Фонетика і фонологія

Голосні звуки. Види та типи голосних звуків в корейській мові. Класифікація за стандартами Міжнародної фонетичного алфавіту (МФА). Тривалість голосних. Гармонія голосних.

Приголосні звуки. Види та типи приголосних в корейській мові. Класифікація за стандартами Міжнародного фонетичного алфавіту, традиційна корейська класифікація. Алофони..

Структура складу. Фонетичні правила.

Ритміка корейської мови. Силабічний алфавіт і поняття складу. Типи складів в корейській мові. Наголос в корейській мові: типи та тенденції.

Морфологія

Поняття морфеми та слова. Класифікація слів. Основа та закінчення. Вираження ідеї множини. Відмінювання. Класифікації частин мови, запропоновані корейськими лінгвістами (Чу Сікьон, Чой Хьонбе, Лі Іксоп). Сучасні варіанти класифікації частин мови. Самостійні та службові (релятивні) частини мови.

Іменник. Види іменника. Категорія відмінювання. Система відмінків корейської мови. Синтаксична роль іменника.

Займенник. Класифікація займенників та їх функції.

Числівник. Види числівників за походженням. Особливості числівників, їх граматичні функції. Власне корейські числівники та числівники китайського походження. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Класифікатори. Синтаксичні позиції числівника.

Прикметник. Форми прикметників. Категорія часу. Ввічливі форми прикметників. Синтаксичні зв'язки прикметників.

Дієслово. Особливості корейських дієслів. Дієслівні форми кінцевої предикації. Повнозначні та допоміжні дієслова. Перехідні (타동사) та неперехідні (자동사) дієслова. Категорія виду. Категорія часу. Абсолютний і відносний час. Категорія модальності. Активний та пасивний стан дієслів. Форма каузатива. Ввічливі форми дієслів. Синтаксичні функції дієслів.

Прислівник. Загальна характеристика прислівників корейської мови. Заперечні прислівники. Прислівники місця. Прислівники часу. Якісні та модальні прислівники. Кількісні прислівники. Синтаксичне оформлення прислівників.

Службові частини мови. Загальна характеристика сполучників. Характеристика та класифікація часток. Поняття про вигуки в корейській мові. Оноματοпоетичні слова.

Синтаксис

Особливості корейського словосполучення та речення. Порядок слів. Члени речення. Синтаксична роль різних частин мови. Синтаксис словосполучень. Способи вираження синтаксичних зв'язків: примикання, керування і узгодження.

Просте речення. Особливості простого речення. Поширене і непоширене речення. Структура простого речення. Основні правила трансформації. Види простого речення за метою висловлювання. Вираження модальності у реченні.

Складне речення. Складне речення з сурядним зв'язком. Складне речення з підрядним зв'язком. Види речень з підрядним зв'язком.

Фраза та її структура. Правила побудови фрази. Цитування. Речення з прямою і непрямою мовою. Речення з прихованою непрямою мовою. Речення з нестандартним порядком слів. Еліпсис та парцеляція.

Лексика

Основні лексичні одиниці. Характерні риси словотвору. Особливості словотвору власне корейської лексики. Особливості словотвору в межах сино-корейської лексики. Скорочення та аббревіатури. Полісемія. Синоніми та антоніми в корейській мові. Омонімія. Запозичення та слова іншомовного походження. Неологізми та застаріла лексика. Фразеологічні одиниці. Ідіоми.

Особливості корейської писемності

Створення і розвиток писемності в Кореї. Сполучення знаків *хангиля*. Принципи орфографії.

Ієрогліфи: історія виникнення та запозичення з Китаю; структура та типи ієрогліфів; поняття ключа.

Корейська література

Жанрова характеристика літератури прадавнього періоду. Фольклорні та літературні твори дописемного періоду: легенди, казки, народні пісні. Найдавніші письмові джерела – китайські історичні хроніки та збережені пам'ятки матеріальної культури епохи неоліту. Епіграфічні записи про Квангетхо-вана.

Біографічний жанр та жанр подорожніх записок у період Об'єднаного Сілла. Літератор Чхве Чхивон.

Міфи *신화* та легенди *전설*. Міфи про першопредка корейців – Тангуна. Звичаї, місцеві вірування та фольклор. Класифікаційні критерії жанрової самостійності міфів, легенд та притч.

Особливості історіографічної пам'ятки «Самгук сагі» Кім Бусіка. Буддійська література XI-XIII ст. «Самгук юса».

Характеристика жанру *хянга* (пісень рідного краю).

Література на ханмуні – авторські збірки та антології. Наслідування художніх та зображальних засобів тогочасної китайської літератури. Оригінальні корейські твори на ханмуні.

Література корейською мовою (у записах способом «іду») як важливе явище корейської культури. Література рідною мовою як феномен поєднання художніх традицій корейської літератури на ханмуні з корейською усною народною творчістю. Корейський фольклор як джерело літератури рідною мовою. Вплив даоського вчення та корейських народних вірувань на поезію та прозу корейською мовою.

Питома вага поезії у корейській середньовічній літературі.

Вплив буддизму та конфуціанства на становлення літератури середньовічної Кореї

Стратифікація корейської літератури в період пізнього середньовіччя. «Висока» проза на ханмуні. Зародження прози *пхесоль* на ханмуні. Розквіт жанру *пхесоль*. Вплив китайської літератури на зазначений жанр. Найяскравіші представники жанру *пхесоль*. Сюжет *пхесоль*, персонажі.

Жанр псевдобіографій як протипага літературі *пхесоль*.

Перші поетичні твори на *хангилі*. Сюжет та особливості «Йонбіочхонга».

Становлення жанру гумористичного оповідання у XV ст.

Виникнення сюжетної художньої прози (*сосоль*). Творчість Кім Сісипа.

Рух *сірхак* і виникнення повісті корейською мовою. Сюжет повістей. Роль фольклору у формуванні і розвитку повістей корейською мовою. «Повість про Хон Кільдона». «Повість про вірну Чунхян». «Дворові щоденники» як різновид прози корейською мовою. Романи корейською мовою як різновид прози корейською мовою. Кім Манджун, його творчість.

Література рідною мовою: сіджо і каса, щоденники та романи, протонародна література.

Символізм в корейській літературі. Творчість Кім Соволя.

Корейські казки, основні цикли.

Сучасна корейська проза.

Корейське літературознавство радянської доби. Літературна корейстика в Україні: проблеми становлення та перспективи розвитку.

Літературна творчість корейської діаспори. Анатолій Кім.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(до блоку з мови)

1. Бугаева Т.Г. Классификаторы в корейском языке. // Лингвистические исследования. Л., 1970, с.337-370.
2. Ким О.М. К типологии частей речи. (На материале русского и корейского языков) // Науч. тр. Ташк. гос. ун-та, вып.390, Ташкент, 1970, с.193-203.
3. Ким О.М. Особенности русской речи корейцев УзССР. (Фономорф. очерк) Автореф. дисс. канд. филол. наук. Ташкент, 1964.
4. Ким Ф.З. Возникновение и исчезновение некоторых звуков в корейском языке // Корейский язык. М., 1961, с.7-29.
5. Ким Ф.З. История звукового письма корейского языка в связи с развитием его звукового состава. АД КФН, М., 1956.
6. Ким Ф.З. Принципы построения корейских графем // Вопросы языкознания, 1960, т. 4, с.85-96.
7. Ким Ф.З. Создание корейского звукового письма хунмин чоньым // Вопросы филологии. Сб. ст. М., 1957, с. 51-67.
8. Концевич Л.Р. Библиографический указатель работ по корейскому языкознанию (на корейском и западноевропейских языках) // Вопросы грамматики и истории восточных языков. М-Л., 1958, с.187-238.
9. Концевич Л.Р. Корееведение. Избранные работы. М., 2001.
10. Концевич Л.Р., Симбирцева Т.М. Из истории корейского языкознания в конце 50-х годов. (по материалам личных архивов Г.Е. Рачкова и Ю.Н. Мазура. // Российское корееведение. Альманах. Вып.2., М., 2001, с. 247-261.
11. Концевич Л.Р. Природа фонематической длительности гласных-монофтонгов корейского языка // Корейский язык. М., 1961, с. 30-62.
12. Концевич Л.Р. Особенности корейского алфавита в плане общей теории письма.// Корея. Сборник статей к 80-летию со дня рождения профессора Михаила Николаевича Пака. М., 1998, с. 368-391
13. Корейский язык. Сб. статей. М., 1961.
14. Мазур Ю.Н. Грамматика корейского языка. М., 2001.
15. Мазур Ю.Н. Корейский язык. М., 1960.
16. Мазур Ю.Н. Падежи и послелого в корейском языке. Автореф. дисс. Мазур Ю.Н. канд. филол. наук. М., 1953.
17. Мазур Ю.Н. Склонение в корейском языке. М., 1962.
18. Мазур Ю.Н. Структура слова в корейском языке // Корейский язык. М., 1961,

с.114-148.

19. Мальков Ф.В. Лексико-грамматические особенности качественных прилагательных в современном корейском языке (Способы выражения интенсивности качества) // Вопросы филологии (Сб. ст.) М., 1957, с.35-50.
20. Мун Ен Гир. Англо-американизмы в общественно-языковой практике Южной Кореи. АД КФН, М., 1983.
21. Никольский Л.Б. О второй стороне агглютинации (на материале корейского языка) Морфологическая типология и проблемы классификации языков. М-Л., 1965, с.264-270.
22. Пак Г.А. Морфологические особенности изобразительных слов в корейском языке // Вопросы корейского и китайского языкознания. Л., 1958, с.99-117.
23. Пашков Б.К. Корейский язык в советском языкознании (Вместо предисловия) //Корейский язык. М., 1961, с.3-6.
Рамстедт Г.И. Грамматика корейского языка. Пер. с англ. М., 1951.
24. Российское корееведение. Альманах. Вып. 1., М., 1999.
25. Российское корееведение. Альманах. Вып. 2., М., 2001.
26. Скалзуб Л.Г. Согласные фонемы корейского языка. // Наукові записки, Київський державн. ун-т, т.16, вып. 7, Киев, 1957, с.205-226.
27. Скалзуб Л.Г. Сопоставительное описание согласных современного русского и корейского языков. Итоги экспериментально-фонетического исследования и методика постановки русских согласных у корейцев. Киев, 1957.
28. Хван Юн Дюн. Краткий очерк особенностей корейского языка. (В помощь преподавателям рус. яз. в кор. школах). Ташкент, 1948.
29. Холодович А.А. Очерк грамматики корейского языка. М., 1954.
30. Холодович А.А. Строй корейского языка. Л., 1938.
31. Цой Ден Ху. Фонетическая структура заимствованных китайских лексических элементов в корейском и японском языках. АД КФН, М., 1954.
32. 고영근. 국어 접미사 연구. – 서울: 광문사, 1974.
33. 김광해. 고유어와 한자어의 대응현상. – 서울: 탑출판사, 1989.
34. 김규철. 漢字語 단어 형성에 관한 연구 // 국어 연구 41. – 서울: 국어연구회, 1980.
35. 김규철. 한자어 단어형성에 대하여 // 국어학 29. – 서울, 1997.
36. 김정은. 국어 단어형성법 연구. – 서울: 박이정 도서출판, 2000.
37. 남기심, 김하수. 북한의 문화어 (북한의 말과 글). – 서울: 을유문화사, 1989.
38. 성환갑. 접두사 연구 // 중앙대 대학원 석사학위논문. – 서울, 1972. – 84 쪽.
39. 송기중. 현대국어 漢字語의 구조 // 한국어문 1 집. – 서울: 한국정신문화연구원, 1992.
40. 신창순. 한자어 소고 // 국어국문학 42. – 서울, 1969.
41. 심재기. 국어 어휘론. – 서울: 집문당, 1982.
42. 심재기. 국어 어휘론. – 서울: 집문당, 2000.
43. 심재기. 漢字語의 구조와 그 조어력 // 국어생활, 제 8 호. – 서울: 국어연구회, 1987.
44. 안병희. 문법론 // 국어학 개론. – 서울: 수도출판사, 1965.

(до блоку з літератури)

1. Еременко Л.Е. Из истории корейской литературы второй половины XVIII в. // Корейская литература: Сборник статей / Ред. Б.К.Пашков и др. – М.: Изд-во

- восточной литературы, 1959. – С. 40–61.
2. Еременко Л., Иванова В. Корейская литература: Краткий очерк. – М.: Наука, 1964. – 156 с.
 3. Ионова Ю.В. К вопросу о культуре медведя, пещер и гор у корейцев // Страны и народы Востока. – М., 1968. – Вып. VI.
 4. Ионова Ю.В. Обряды, обычаи и их социальные функции в Корее. – М., 1982.
 5. Ионова Ю.В. О культуре деревьев в Корее // Мифы, культы, обряды народов зарубежной Азии. – М.: Наука, 1986. – С. 216–229.
 6. Ионова Ю.В. Пережитки тотемизма в религиозных обрядах корейцев // Религия и мифология народов Восточной и Южной Азии / Отв. ред. И.А.Кривелев, Г.Г.Стратанович. – М.: Наука, 1970. – С. 147–174.
 7. Ионова Ю.В. Погребальные обряды корейцев // Культура народов Зарубежной Азии. – Л., 1973.
 8. Ионова Ю.В. Представления корейцев о душе // Мифология и верования народов Восточной и Южной Азии. – М., 1973.
 9. Никитина М.И. Древняя корейская поэзия в связи с ритуалом и мифом. – М., 1982.
 10. Никитина М.И. Жанр “сичжо” в корейской поэзии XV в. // Вопросы филологии и истории стран советского и зарубежного Востока. – М., 1961.
 11. Никитина М.И. К вопросу о рифме в сичжо // Народы Азии и Африки. – 1962. – № 5.
 12. Никитина М.И. Корейская поэзия XVI–XIX вв. в жанре сичжо (Семантическая структура жанра. Образ. Пространство. Время). – СПб.: Центр “Петербургское востоковедение”, 1994. – 312 с.
 13. Никитина М.И. Луна и Солнце как элементы пространственно-временной системы сичжо // Теоретические проблемы изучения литератур Дальнего Востока. – М., 1977.
 14. Никитина М.И. Миф о женщине-солнце и ее родителях и его “спутники” в ритуальной традиции древней Кореи и соседних стран. – СПб.: Петербургское востоковедение, 2001. – 560 с.
 15. Никитина М.И. О некоторых особенностях жанра чан-сичжо // Дальний Восток. – М., 1961.
 16. Никитина М.И. Поэтическое слово в корейской культуре // Классическая поэзия Индии, Китая, Кореи, Вьетнама, Японии. – М., 1977 (Библиотека всемирной литературы. – Т. 16).
 17. Никитина М.И. Сичжо и хянга: Проблема взаимосвязи (на примере пейзажной поэзии) // Теория жанров литератур Востока. – М., 1985.
 18. Никитина М.И. Средневековая корейская поэзия в жанрах сичжо и чань-сичжо // Восточный альманах. – 1958. – Вып. 2.
 19. Никитина М.И., Троцевич А.Ф. Корейская литература // История всемирной литературы. – М., 1984. – Т. 2.
 20. Никитина М.И., Троцевич А.Ф. Очерки истории корейской литературы до XIV в. – М.: Наука, 1969. – 238 с.
 21. Корейская классическая поэзия / Перевод А.Ахматовой / Общая редакция, предисловие и примечания А.А.Холодовича. – М.: Гос. изд-во худ. лит., 1956. – 260 с.
 22. Тэн А. Традиции реализма в корейской классической литературе. Алма-Ата, 1980.
 23. Тэн А. К вопросу о романтизме в литературе Востока (на примере ранней лирики Чо Мёнхья) // Вестник АН КазССР, 1988, _ 5, с. 23-32.
 24. Тэн А.Н. Чунвон-Ли Гвансу и его роман "Мучжон" // Известия корееведения Казахстана. – Алматы, 1999, с. 87-103
 25. Ким О.Г. Мировые идеи в корейских и русских пословицах: философский анализ.

Алматы, 1994.

26. Корейские народные изречения. М., 1982.
27. Погадаева А.В. Песнопения в корейском фольклоре. // Российское корееведение. Альманах. Вып.2., М., 2001, с. 209-220.
28. Тен Чу. Корейские исторические песни // Музыказнание, Алма-Ата, 1973, вып.6, с.62-72.
29. Тен Чу. Корейские песни в записи А.В. Затаевича // Музыказнание, Алма-Ата, 1971, вып.5, с.88-105.
30. Тен Чу. Новые песенные жанры советских корейцев // Музыказнание, Алма-Ата, 1975, вып.7, с.39-48.
31. Тен Чу. Песенная культура советских корейцев // АКД, Алма-Ата - Ленинград, 1978.
32. Толстокулаков И.А. Очерк истории корейской культуры. – Владивосток: Изд-во Дальневосточного университета, 2002. – 238 с.
33. Троцевич А.Ф. История корейской традиционной литературы (до XX в.): Учебное пособие. – СПб.: Изд-во Санкт-Петербургского университета, 2004. – 323 с.
34. Троцевич А.Ф. Миф и сюжетная проза Кореи. – СПб., 1996.
35. Тэн А. Традиции реализма в корейской классической литературе. Алма-Ата, 1980
36. Тэн А. К вопросу о романтизме в литературе Востока (на примере ранней лирики Чо Мёнхья) // Вестник АН КазССР, 1988, _ 5, с. 23-32.
37. Тэн А.Н. Чунвон-Ли Гвансу и его роман "Мучжон" // Известия корееведения Казахстана. – Алматы, 1999, с. 87-103.
38. Холодович А.А. Предисловие Корейская классическая поэзия / Перевод А.Ахматовой / Общая редакция, предисловие и примечания А.А.Холодовича. – М.: Гос. изд-во худ. лит., 1956. – С. 3–16.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут філології
Кафедра китайської, корейської та японської філології

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ІСПИТІВ
ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»; ОКР «МАГІСТР»

(японська мова та література)

Укладачі:
А.О. Букрієнко
К.Ю. Комісаров

Київ – 2013

I

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступники до магістратури повинні мати рівень мовної та лінгвістичної компетенції в межах повного курсу навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, орієнтуватися в питаннях загального мовознавства та літературознавства, теорії фахових мов та літератур. З метою контролю рівня сформованості лінгвістичної та мовної компетенції проводиться іспит.

Форма іспиту – усно-письмова. Екзаменаційний білет включає такі різновиди завдань:

1. Теоретичне питання з мовознавчої тематики.
2. Теоретичне питання з літературознавчої тематики.
3. Робота з текстовим матеріалом.

II

Японська мова

Загальна характеристика японської мови

Проблема походження японської мови. Характерні особливості японської мови.

Фонетика і фонологія

Голосні звуки. Види та типи голосних звуків в японській мові. Класифікація за стандартами Міжнародної фонетичної асоціації. Редукція. Вставка голосного у корені. Чергування голосних.

Приголосні звуки. Види та типи приголосних в японській мові. Класифікація за стандартами Міжнародної фонетичної асоціації, традиційна японська класифікація („чисті“, „замутнені“, та „напівзамутнені“ звуки). Алофони. Комбінація „приголосний + йотований голосний звуки“.

Ритміка японської мови. Силабічний алфавіт і поняття „складу“. Типи складів в японській мові. Наголос в японській мові: типи та тенденції.

Морфологія

Класифікації частин мови, запропоновані японськими лінгвістами (Хасімото Сінкіті, Токієда Мотокі Ямада Йосіо). Сучасні варіанти класифікації частин мови. Самостійні та службові (релятивні) частини мови.

Іменник. Види іменника. Категорія відмінювання. Система відмінків японської мови. Синтаксична роль іменника.

Займенник. Класифікація займенників та їх функції.

Числівник. Види числівників за походженням. Особливості числівників, їх граматичні функції. Власне японські числівники та числівники китайського походження. Лічильні суфікси. Синтаксичні позиції числівника.

Прикметник. Предикативні (I-keiyoushi), напівпредикативні (Na-keiyoushi) та непередикативні. Форми прикметників. Категорія часу. Ввічливі форми прикметників. Синтаксичні зв'язки прикметників.

Дієслово. Особливості японських дієслів. Вживання відмінкових часток з дієсловами. Повнозначні та допоміжні дієслова. Перехідні (tadoushi) та неперехідні (jidoushi) дієслова. Категорія виду. Категорія часу. Абсолютний і відносний час. Категорія модальності. Активний та пасивний стан дієслів. Форма каузатива та пасивного каузатива. Ввічливі форми дієслів. Синтаксичні функції дієслів.

Прислівник. Загальна характеристика прислівників японської мови. Синтаксичне оформлення прислівників.

Службові частини мови. Загальна характеристика сполучників. Характеристика та класифікація часток. Поняття про вигуки в японській мові.

Синтаксис

Особливості японського словосполучення та речення. Порядок слів. Члени речення. Синтаксична роль різних частин мови. Синтаксис словосполучень. Способи вираження синтаксичних зв'язків: примикання, керування і узгодження.

Просте речення. Особливості простого речення. Поширене і непоширене речення. Структура простого речення. Основні правила трансформації. Види простого речення за метою висловлювання. Вираження модальності у реченні.

Складне речення. Складне речення з сурядним зв'язком. Складне речення з підрядним зв'язком. Види речень з підрядним зв'язком.

Фраза та її структура. Правила побудови фрази. Цитування. Речення з прямою і непрямою мовою. Речення з прихованою непрямою мовою. Речення з нестандартним порядком слів. Еліпсис та парцеляція.

Лексика

Основні лексичні одиниці. Характерні риси словотвору. Скорочення та аббревіатури. Полісемія. Синоніми та антоніми в японській мові. Омонімія. Запозичення та слова іншомовного походження. Неологізми та застаріла лексика. Фразеологічні одиниці. Ідіоми.

Особливості японської писемності

Поняття „змішаного алфавітно-ієрогліфічного" письма. Розвиток писемності в Японії.

Ієрогліфи: історія виникнення та запозичення з Китаю; структура та типи ієрогліфів; поняття ключа.

Кана: історія виникнення. Різниця у вживанні „хірагана" та „катакана". Стили написання та каліграфія.

III

Японська література

I. ПРАДАВНИЙ ПЕРІОД – 上代文学

1. Жанрова характеристика літератури прадавнього періоду. Фольклорні та літературні твори дописемного періоду: обрядові пісні, молитвослови, міфи та легенди. Найдавніші письмові джерела: Історико-міфологічний літопис "Кодзікі" (古事記) та "Аннали Японії" "日本書紀". Зібрання "Нотатки про землі та звичаї" "風土記". Найдавніша антологія "Ман'юсю" (万葉集) як збірка фольклорних та літературних віршованих творів усіх жанрів IV-VIII ст.

2. Міфи *сінва* (神話), легенди *денсецу* (伝説) та притчі *сецува* (説話). Міфи про створення світу та країни Ямато. Найдавніше зібрання буддійських притч "Японські легенди про надзвичайне" "日本靈異記".

3. Синтоїстські молитвослови та імператорські накази як літературні жанри. Основні чинники їх формування (такі як віра в душу слова тощо). "Зібрання молитвословів років Ен'і" – "延喜式". Різновиди жанру молитвословів.

4. Прадавній фольклор. Первісні форми його існування: міфи та легенди, святкові, застільні та обрядові пісні, величальні речитативи, переключки хорів під час сезонних ігрищ тощо. Легенди про географічні назви у зібранні "Фудокі" (風土記).

5. Антологія "Ман'юсю" (万葉集). Формування суто японських поетичних антологій.

6. Японська китайськомовна література.

II. КЛАСИЧНА ЛІТЕРАТУРА 中古文学

1. Загальна характеристика періоду: історичний фон, формування японської поезії *вака* (和歌), ренесанс "жіночої" літератури та фольклору.

2. Китайськомовна література класичного періоду *камбун* (漢文). Розквіт япономовної поезії та занепад китайськомовної. Антологія "Кокінсю" (古今集) як неперевершений зразок класичної японської поезії, її структура та жанрові особливості. Інші антології *вака* цього періоду. Трактати з теорії *вака*.

3. Повісті *моногатарі* (物語). Первісне визначення жанру *моногатарі* як узагальненого найменування переповідок народних казок, легенд, притч, байок, анекдотів. Типи літературних *моногатарі*: повісті-композиції *яри* 作り物語, віршовані повісті *ка* 歌物語. "Такеторі-моногатарі" (竹取物語) – типовий представник повістей-композицій, його композиційні особливості. Найвідоміші зразки жанру віршованих повістей *ка* 歌物語, особливості їх композиції. "Гендзі-моногатарі" (源氏物語) – всевітню відомий шедевр японської прози класичного періоду жанру великих повістей. Його композиційні та жанрові особливості.

4. Щоденники *ніккі* (日記). Есеї *дзуйхіцу* (隨筆). Щоденникова проза в Японії, її різновиди. "Тоса-ніккі" (土佐日記) "Макура – но сосі" (枕草子) – шедевр есеїстичної прози жанру *дзуйхіцу*.

5. Історичні повісті *рекісі-моногатарі* (歴史物語). Література жанру *сецува* (説話).

III. СЕРЕДНЬОВІЧНА ЛІТЕРАТУРА 中世文学

1. Загальна характеристика: народження нових літературних форм у зв'язку зі зміною домінуючого суспільного класу. Становлення жанрів: військових епопей *нуні* 軍記, ланцюгових віршів *рента* (連歌), драматургічних жанрів *но* (能) та *кьоґен* (狂言).

2. Поезія *вака* (和歌), ланцюгові вірші *рента* (連歌). Особливості жанру *вака* в епоху середньовіччя. Антологія "Сін-кокін-вакасю" (新古今和歌集), особливості її поетики на відміну від класичної антології "Кокін-вакасю" (古今和歌集). Інші поетичні антології. Середньовічні трактати з теорії поезії. Ланцюгові вірші *рента*. Закони композиції *поем-рента*.

3. Військові епопей *нуні* (軍記). Література епохи громадянських воєн, її носії. Повісті "Хейке-моногатарі" (平家物語), "Тайхейкі" (太平記), та інші, їх жанрові особливості.

6. Щоденники *ніккі* (日記), есеї *дзуйхіцу*. Середньовічні есеї як "література відлюдників". Неперевершені зразки цього жанру – "Записки з келії" (方丈記) та "Нотатки з нудьги" (徒然草), їх композиційні та жанрові особливості.

7. Японська середньовічна драматургія.

IV ЛІТЕРАТУРА ПІЗНЬОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ 近世文学

1. Загальна характеристика.

2. Простонародна література. Міські оповідання про наш прикрий світ – *укійо-дзосі* (浮世草子). Жанр *канадзосі* (仮名草子), його творці цього жанру. Комічні, релігійні та сентиментальні різновиди *укійо-дзосі*. Еротичність сюжетів та елементи реалізму в оповіданнях про наш прикрий світ. Іхара Сайкаку – співець кохання у жорстко регламентованому феодальному суспільстві. Його найвідоміші твори.

3. Жанр *дзьорурі* (浄瑠璃), драматургічні жанри театру *кабукі* (歌舞伎), фольклор пізнього середньовіччя. Витоки жанру *дзьорурі* у народнопісенній творчості, його різновиди: давні, співавторські. Видатний драматург Тікамацу Мондзаемон та його твори.

4. Поезія *хайкай* (俳諧). Витоки жанру *хайкай* та його виокремлення. Поетичні школи *хайкай*. Мацуо Басьо та збірки його тривіршів. Естетичні категорії тривірш, започатковані Басьо. Інші відомі автори жанру *хайку* (俳句): Бусон, Ісса та інші.

5. Відродження жанру *танка* (短歌).

IV
ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Білет №1

1. Фонетична структура сучасної японської мови.
2. Жанр *дзуйхицу*, його місце у класичній літературі Японії.
3. Переклад тексту. Граматичний аналіз виділених речень.

V
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
Японська мова

1. Алпатов В.М. Категории вежливости в современном японском языке. – М., 1973. – 109 с.
2. Алпатов В.М. Структура грамматических единиц в современном японском языке. – М., 1979. – 149 с.
3. Алпатов В.М. Япония: язык и общество. – М., 2003. – 208 с.
4. Блох М.Я. Теоретические основы грамматики. – М., 2002. – 160 с.
5. Бондаренко І., Хіно Т. Українсько-японський словник / За ред. Ю.О. Карпенка. – К., 1997. – 250 с.
6. Бондаренко І., Хіно Т. Українсько-японський, японсько-український словник. Навчальний словник японських ієрогліфів. – К., 1998. – 592 с.
7. Вардуль І.Ф. Очерки потенциального синтаксиса японского языка. – М., 1964. – 148 с.
8. Головнин И.В. Признаки предложения в японском языке // Вопросы японского языка. / Отв. ред. И.Ф. Вардуль. – М., 1971. – С. 133-158.
9. Данилов А.Ю. Японский язык. Глагол: категория вида. – М., 2001. – 176 с.
10. Данилов А.Ю. Японский язык. Побудительный и побудительно - страдательный залог. – М., 2000. – 72 с.
11. Данилов А.Ю. Японский язык. Страдательный залог. – М., 2000. – 64 с.
12. Жукова И.В. Стилистика японского языка. – М., 2002. – 111 с.
13. Зарубин С.Ф., Рожецкий А.М. Большой русско-японский словарь. – М., 1998. – 896 с.
14. Киэда М. Грамматика японского языка. – т. 1. – М., 1971. – 679 с.
15. Киэда М. Грамматика японского языка. – т. 2. – М., 1971. – 266 с.
16. Колпакчи Е.М. Строй японского языка. – Л., 1936. – 33 с.
17. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: Учебное пособие. – М., 2004. – 424 с.
18. Комісаров К.Ю. Умовні конструкції в сучасній японській мові. К., 2007. – 94 с.
19. Конрад Н.И. Синтаксис японского национального литературного языка. – М., 1937. – 375 с.
20. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. – К., 2003. – 280 с.
21. Лаврентьев Б.П. Практическая грамматика японского языка. – М., 2001. – 352 с.
22. Лаврентьев Б.П. Японско-русский словарь. – М., 2000. – 576 с.
23. Мишина М.А. Японский язык. Устный перевод на средних семестрах. – М., 1995. – 190 с.
24. Мігдальська В.І., Мігдальський О.І. Базова граматики японської мови. – Одеса, 2000. – 65 с.
25. Неверов С.В. Общественно-языковая практика современной Японии. – М., 2005. – 152 с.
26. Пашковский А.А. Грамматика японского литературного языка. Морфология. – М., 1941. – 218 с.
27. Серебряков В.Я. Основные грамматические конструкции современного японского языка. – М., 2000. – 76 с.
28. Сыромятников Н.А. Развитие новояпонского языка. – М., 1978. – 299 с.
29. Сыромятников Н.А. Система времен в новояпонском языке. – М., 1971. – 236 с.

30. Фельдман Н.И. Японский язык. – М., 2005. – 96 с.
31. Фролова О.П. Японский речевой этикет (лингвистический аспект). – Новосибирск, 1997. – 44 с.
32. Alfonso Anthony. Japanese Language Patterns. – Tokyo, 1992. – 735 p.
33. Makino Seiichi, Tsutsui Michio. A Dictionary of Basic Japanese Grammar (日本語基本文法辞典). The Japan Times. – Tokyo, 1997. – 634 p.
34. Makino Seiichi, Tsutsui Michio. A Dictionary of Intermediate Japanese Grammar (日本語文法辞典 [中級編]). The Japan Times. – Tokyo, 1997. – 760 p.
35. Takeuchi Lone. The Structure and History of Japanese: from Yamatokotoba to Nihongo. Longman. – London and New York, 1999. – 347 p.
36. Tatematsu Kikuko, Tateoka Yoko, Matsumoto Takashi, Sato Tsukasa. Writing Letters in Japanese. The Japan Times. – Tokyo, 2000. – 142 p.
37. 秋元美, 晴有賀千佳子. ペアで覚えるいろいろな言葉. 武蔵野書院. – 東京, 2002. – 247 頁.
38. 蒲谷宏, 川口義一, 坂本 恵. 敬語表現. 大修館書店. – 東京, 1998. – 236 頁.
39. 教師と学習者のための日本語文型辞典. くろしお出版. – 東京, 2001. – 693 頁.
40. 故事ことわざ辞典 / 守随憲治監修. 新文学書房. – 東京, 1984. – 429 頁.
41. 近藤安月子, 丸山千歌. 中・上級日本語教科書・日本への招待. 東京大学出版会. – 東京, 2001. – 193 頁.
42. 上級日本語教材日本を考える五つの話題. スリーエーネットワーク. – 東京, 1995. – 156 頁.
43. 上級日本語. 東京外国語大学留学生日本語教育センター. 凡人社. – 東京, 1998. – 237 頁.
44. 接続の表現 // 外国人のための日本語：例文問題シリーズ. – 6. 荒竹出版. – 東京, 1996. – 144 頁.
45. 高見澤 孟. オフィスの日本語. アルク. – 東京, 1996. – 163 頁.
46. テンス・アスペクト・ムード // 外国人のための日本語：例文・問題シリーズ. – 15. 荒竹出版. – 東京, 1995. – 170 頁.
47. どんな時どう使う日本語表現文型 200 (初・中級). アルク. – 東京, 2000. – 237 頁.
48. どんな時どう使う日本語表現文型 500 (中・上級). アルク. – 東京, 2001. – 233 頁.
49. 日本を話そう. 15のテーマで学ぶ日本事情. The Japan Times. – 東京, 1994. – 142 頁.
50. 蓮沼昭子, 有田節子, 前田直子. 条件表現 // 日本語文法セルフマスターシリーズ. くろしお出版. – 東京, 2001. – 203 頁.
51. 文化中級日本語 I. 文化外国語専門学校. – 東京, 1994. – 237 頁.
52. 文化中級日本語 II. 文化外国語専門学校. – 東京, 1997. – 277 頁.
53. みんなの日本語初級 I. スリーエーネットワーク. – 東京, 1999. – 244 頁.
54. みんなの日本語初級 II. スリーエーネットワーク. – 東京, 1999. – 247 頁.
55. みんなの日本語初級 I 翻訳・文法解説ロシア語版. スリーエーネットワーク. – 東京, 2003. – 189 頁.
56. みんなの日本語初級 II 翻訳・文法解説ロシア語版. スリーエーネットワーク. – 東京, 2003. – 167 頁.

Японська література

1. Антологія японської класичної поезії. Танка, ренга (VIII-XV ст.) / Передм., пер. з яп., комент. І. П. Бондаренка. – К., 2004. – 912.
2. Антологія японської поезії. Хайку XVII-XX ст. / Передм., пер. з яп., комент. І. П. Бондаренка. – К.: Дніпро, 2002.
3. Букрієнко А. О. Втілення архетипних тем матері-землі та ритуального жертвоприношення/ініціації у прозі Міядзава Кендзі // Вісник Київського

університету імені Тараса Шевченка. Серія "Східні мови та літератури". – К., 2004.

4. Збірка старих і нових японських пісень («Кокін-вака-сю») / (Пер. з яп., передм. та коментарі І. Бондаренка). – К.: Факт, 2006.
5. Конрад Н.И. Японская литература. - М., 1974.
6. Конрад Н.И. Японская литература в образцах и очерках. - М., 1991.
7. Горегляд В.Н. Японская литература VIII-XII вв. - СПб., 1997.
8. Кин Дональд. Японская литература XIII-XIX столетий. - М., 1978.
9. Краткая история литературы Японии. - Л., 1975.
10. Современная японская новелла. 1945-1978. - М., 1980.
11. Басё. Стихи. - М., 1985.
12. Времена года. Из современной поэзии классических жанров. - М., 1980.
13. Екеку — классическая японская драма. — М., 1970.
14. Исе Моногатари - М., 1979.
15. Ихара Сайкаку. Избранное. - М., 1974.
16. Ихара Сайкаку. Новеллы. - М., 1981.
17. Классическая проза Дальнего Востока (Библиограф. Всемирн. лит.). -М., 1976.
18. Кобаяси Исса. Стихи й проза. — СПб., 1996.
19. Кенко Хоси. Записки от скуки. - М., 1970.
20. Манйосю: Збірка міриад листків (друга половина VIII ст.): [Поетія] (3 япон. пер. Іван Бондаренко) // Всесвіт. – 2004. - №3/4. – С.3-8.
21. Маньесю. - М., 1971.-Т. 1-3.
22. Мир по-японски. - СПб., 2000.
23. Мифология древнего мира. - М., 1977.
24. Місяць над Фудзі. - К., 1971.
25. Мондзаэмон Тикамацу. Драмы. - М., 1963.
26. Мурасаки Сикибу. Повесть о Гэндзи: В 4 кн. - М., 1993.
27. Мурасаки Сикибу. Повесть о Гэндзи. - СПб., 2001.
28. Нидзе. Непрошенная повесть. — М., 1986.
29. Норито Семмё -М., 1991.
30. Ночная песня погонщика Есаку из Тамба. - М., 1989.
31. Повесть о доме Тайра. - М., 1982.
32. Повесть о прекрасной Отикубо. Старинные японские повести. -М., 1988.
33. Садзанами Сандзин. Сказания о древней Японии. - СПб., 2000.
34. Сайге. Горная хижина - М., 1979.
35. Сарасина никки. - СПб., 1999.
36. Сказание о Ёсицуне. — М., 1974.
37. Сей сенагон. Записки у изголовья. - М., 1975.
38. Тикамацу Мондзаэмон. Драматические поэмы. — М., 1968.